

چگونه سطح درک مطلب (۲) دانش آموزان را بهبود بخشیم

دکتر صفری ابراهیمی قوام

تعیین روابط پیوسته

روابط پیوسته: به ارتباط و پیوستگی مجموعه منظمی از عقاید و یا حوادث اطلاق می‌شود.

پیوستگی شامل ملاحظه نظم در حوادثی است که روی می‌دهد. برخی از دانش‌آموزان می‌بایست فعالیتها و کارهای را قبل از آنکه پاراگراف به پاراگراف بخوانند و توالی بین آنها را تشخیص دهند، انجام دهند.

۱- آتش درست کنید (یا هر چیز دیگری که می‌خواهید) و این کار را با دانش‌آموزان انجام دهید. موقعی که آتش را درست می‌کنید کار را با تأکید بر توالی عملکرد خود انجام دهید اول این کار را می‌کنیم، بعد... و در آخر دانش‌آموزان از نتیجه کار که همان آتش است، لذت خواهند برد.

۲- عمل کردن: دانش‌آموزان خود را به انجام فعالیت‌های متوالی وادار نمایید. (بلند شو، برو پای تخته سیاه، خط‌کش را بردار، خط‌کش را بیار پیش من، با یک پالی لی کن، حالا با دو تا پا پیر، حالا به طرف عقب جست بزن، سپس سؤالاتی مانند زیر را پرسید:

اول چه کار کردی؟... دوم چه کار کردی؟ بعد از آن... آخرین کاری که انجام دادی چه بود؟

۳- توالی داستان - عکس: مجموعه‌ای از تصاویر را گردآوری کنید که حاکی از یک داستان باشد. داستانی را برای دانش‌آموزان

بخوانید. سپس آنها عکسها را مرتب سازند و مجدداً داستان را بر اساس توالی تصاویر بازگو نمایند.

۴- توالی عکسها: عکسهایی را تهیه کنید که توالی حوادثی را نشان بدهد. حوادث میانی باید حذف شود. بعد دانش‌آموزان تصاویر را به گونه‌ای ترتیب دهند که در یک توالی باشد و تصاویر حذف‌شده را در جای خود قرار دهند.

۵- توالی پاراگراف: پاراگراف‌هایی از یک داستان کوتاه را انتخاب کنید و آنها را نیمه‌تمام بگذارید (از وسط قطع کنید) هر کدام از پاراگرافها را بر روی صفحه‌ای بچسباید سپس دانش‌آموزان بنا به داستان شنیده شده، آن پاراگرافها را باید مرتب کنند.

۶- سؤال از پاراگراف: به دانش‌آموزان پاراگرافی بدهید تا بخوانند. هنگامی که آنها خواندن پاراگراف را تمام کردند. سؤالاتی را از آنها پرسید که شامل توجه به توالی حوادث رخ داده باشد.

۷- مرتب ساختن جملات: به دانش‌آموزان بگویید متنی را بخوانند که مستلزم توجه به توالی رویدادها باشد. سپس فهرستی از جملات تایپ شده از متن را در اختیار آنان قرار دهید. آنان باید جملات ناقص را مرتب سازند و آنها را به همان ترتیبی که خوانده‌اند، قرار دهند.

۸- شمارش توالی جملات: به دانش‌آموزان پاراگرافی بدهید که بخوانند، سپس به آنها فهرستی از حوادث یا

رویدادهایی که بی‌نظم و ترتیب آورده شده‌اند، بدهید. پس از خواندن پاراگراف به دانش‌آموزان باید حوادث را بر اساس توالی که روی داده‌اند، شماره‌گذاری نمایند.

۹- شاخص - کارتهای زمانی: به هر دانش‌آموز ۶ کارت شاخص و یک تکه نخ (درازای آن حدود ۵ فوت) بدهید. دانش‌آموزان باید به شش حادثه مهم زندگی‌شان فکر کنند. هر کدام از این کارتهای شاخص، معرف یک حادثه می‌باشد. سپس به آنها بگویید هر حادثه را روی یک کارت توصیف نمایند. هنگامی که کارتهای شاخص تکمیل شد، آنها به یک ترتیب و توالی به نخ الصاق می‌شوند. بنابراین دانش‌آموزان یک خط زمانی از حوادث مهم زندگی خود دارند. این کار را می‌توانید به حوادث داستانشان و مطالعات اجتماعی نیز گسترش دهید.

حادثه ۱: تولد برادر،

حادثه ۲: اولین دوچرخه‌ام،

حادثه ۳: اولین دندانم که افتاد،

حادثه ۴: اولین روزی که به مدرسه

رفتم،

حادثه ۵: رفتن به مسافرت،

حادثه ۶: خرید کامپیوتر

نوشتن دستورالعمل ۱: برای دانش‌آموزان فرصتی را برای توضیح نحوه انجام فعالیت به نحو احسن فراهم آورید. پس از شرح فعالیت، دانش‌آموزان باید دستورالعمل نحوه انجام آن کار را بنویسند.

نوشتن دستورالعمل ۲: پیشنهاد کنید که هر دانش‌آموز غذا یا بازی مورد علاقه خودش را انتخاب کند. سپس هر دانش‌آموز دستورالعمل نحوه پختن غذا و یا اجزای بازی را توضیح داده و بنویسد. نوشتن دستور کار: اگر با گروهی از دانش‌آموزان کار می‌کنید (در طی خواندن) با نوشتن دستورالعمل و آویزان کردن آن بر روی تخته سیاه، فهرست کارهایی را که گروه‌های دیگر در آن زمان باید انجام دهند تعیین نمایید.

تعیین عقاید اصلی در متن

عقاید و نظرات اصلی در یک صفحه یا یک متن می‌باشد. موضوع اصلی را که در متن به آن پرداخته شده، در برمی‌گیرد. گاه معنای اصلی مستقیماً بیان شده و گاه به طور مکنون در متن وجود دارد که باید به آن پی برده شود.

طرقی که می‌توان به معنا و مفهوم اصلی متن دست یافت به شرح ذیل می‌باشد.

۱ - طبقه‌بندی فعالیت‌ها: همراه با دانش‌آموزان مقوله‌ها یا موضوعات اصلی (مانند سبزیها، گیاهان، کوهستانها، رودخانه‌ها، جنگل‌ها...) را تعیین نمایید. سپس آنها را راهنمایی کنید تا هر مورد را بنا به مقوله خاص خود طبقه‌بندی و جدا نمایند.

۲ - عنوان فیلم: به دانش‌آموزان فیلمی را نشان دهید دیدن آنکه عنوان آن را ببینند. هنگامی که دین فیلم به پایان رسید، از آنها

بخواهید عنوان خوبی را برای آن پیدا نمایند.

۳ - تصاویر و زیرنویس‌ها: تصاویری همراه با کارتهای جداگانه‌ای که زیرنویس هر تصویر می‌باشد، تهیه نمایید. دانش‌آموزان باید هر تصویر را با زیرنویس خود جور نمایند.

۴ - راهبرد پنج گامی (مرحله‌ای): این راهبرد شبیه به راهبرد تعیین حقایق - جزئیات می‌باشد.

الف - به دانش‌آموزان آموزش دهید تا جای مفهوم اصلی را تعیین نمایند.

ب - از آنها بخواهید جملاتی که مفهوم اصلی را در متن مطرح می‌سازد، تعیین کنند. به آنها نشان بدهید، در چه جایی می‌توانند پاسخ را بیابند. سپس جای آن را نشان دهید و در این باره که چرا این «مفهوم اصلی» است، بحث نمایید.

ج - از دانش‌آموزان بپرسید، مفهوم اصلی در متن چه بوده است. به آنها پاسخ را نگوید. به آنها بگویید در کجا می‌توانند پاسخ را بیابند جای پاسخ که تعیین شده بحث کنید که چرا این مفهوم اصلی است.

د - از دانش‌آموزان بپرسید مفهوم اصلی چه بوده است. به آنها پاسخ را نگوید، به آنها جایی که می‌توانند پاسخ را پیدا کنند، نگوید. پس از اینکه آنان مفهوم اصلی را معرفی کردند به بحث پیرامون علت اینکه چرا این موضوع مفهوم اصلی است، پردازید.

ه - از دانش‌آموزان بپرسید مفهوم اصلی

چه می‌باشد و در این باره به بحث پردازید. ۵ - راهبرد چهارمرحله‌ای، دیسنرو ریدنس (۱۹۷۷) راهبردهای زیر را توصیه نمودند:

الف - تعیین موضوع هر جمله که شامل کلمات و موضوعات کلیدی هر جمله می‌باشد.

ب - تعیین موضوعات اصلی که بین جملات مشترک می‌باشد.

ج - نوشتن جمله‌ای که مفهوم اصلی جملات را نشان می‌دهد.

د - تعیین جمله‌ای در پاراگرافی که مفهوم اصلی را بیان می‌کند.

۶ - مفهوم اصلی در جملات ساده: به دانش‌آموزان جملات ساده‌ای بدهید و از آنها بخواهید زیر مفهوم اصلی خط بکشند. معمولاً آن مفهوم جمله یا کلمه است.

۷ - استفاده از سرصفحه (عنوان): مقاله‌هایی را از روزنامه‌ای جدا کنید، عنوان را از مقاله اصلی ببرید. این عنوان را بر روی صسفحه‌ای بچسبانید. سپس دانش‌آموزان باید هر مقاله را با عنوان مناسب خود جور نمایند.

۸ - تکنیک جناغی: این روش بوسیله تلی رنی، ریدنس و دیشنر (۱۹۸۰) توصیه شده است. دانش‌آموزان اطلاعات را در شکل زیر تکمیل نمایند. برای تکمیل اطلاعات باید دانش‌آموزان به سؤالات زیر پاسخ گویند سپس جملاتی که مفهوم اصلی را می‌رساند، بنویسند. این سؤالات به شرح ذیل می‌باشد:

چه کسی در این موضوع دخیل بوده است؟
چه چیزی انجام داده است؟
کجا آن کار را انجام داده است؟
نحوه انجام عمل یا حادثی که روی داده
چه بوده است؟

چرا آن موضوع اتفاق افتاده است؟
توصیف و ویژگی: پس از خواندن
داستان، دانش آموزان کلمه‌ای را انتخاب
کنند که هر ویژگی را توصیف می‌کند.

نوشتن مفهوم اصلی: به دانش آموزان
مقاله‌ای از روزنامه بدهید، سپس آنها مفهوم
اصلی را بنویسید و یا زیر آن خط بکشند.

خلاصه نویسی: به دانش آموزان
آموزش دهید، پاراگرافی را در یک جمله
خلاصه نویسی نمایند.

طرح سؤال: از سؤالاتی که در زیر
فهرست شده جهت هدایت توجه دانش آموز
به مفهوم اصلی استفاده نمایید.

- به من بگو داستان درباره چه موضوعی
است؟

- فکر می‌کنی بهترین عنوان برای این
داستان چیست؟

استنباط

استنباط (تفسیر): فرایند دستیابی به
نتیجه‌ای که بر حقایق یا ضرورتها متکی
است.

دانش آموزان هنگامی که به خواندن
مشغول می‌شوند، باید فعالانه به درک
مطلب نائل گردند. در خلال درک مطلب

استنباطی، دانش آموزان می‌باید فرضیه‌هایی
را از ترکیب آنچه نویسنده در متن بیان
داشته و آنچه در ذهن دارند و یا از

زمینه‌های اطلاعات که دارند، ایجاد نمایند.
دانش آموزان به پیش‌بینی یا تعیین علت و
دلایلی که مؤلف کلماتی را به کار برده

پیردازند. فرضیه‌ها بر ماهیت و ویژگیهای
شخصیتی استوار باشند. همچنین آنها
مفهوم اصلی را که در متن به آن اشاره شده

را می‌باید استنباط نموده و بیان نمایند، با
کاربرد طرق ذیل می‌توان استنباط نمودن را
به دانش آموزان آموخت:

۱ - نمایش فیلم یا نوار ویدئو: برای

دانش آموزان فیلمی داستانی را نشان دهید.
در لحظاتی مهیج و مهم فیلم را قطع کنید و
از دانش آموزان بخواهید که حادثه یا رویداد
بعدی آن را پیش‌بینی کنند.

۲ - ارائه تصاویر: به دانش آموزان
تصاویری از داستانی را که خواهند خواند،
نشان دهید، از آنها بخواهید که موضوع
داستان را پیش‌بینی کنند، نحوه احساس
افراد، ویژگیهای افراد، علت رویدادهای
تصاویر را نیز پیش‌بینی نمایند.

۳ - عکسهای پیوسته و متوالی: به
دانش آموزان مجموعه‌ای از عکسها را نشان
دهید. یکی از عکسهای میانی را حذف
کنید. دانش آموزان می‌باید به تعیین آنچه
بین تصاویر روی داده است پی ببرند.

۴ - خواندن داستان: با صدای بلند
برای دانش آموزان داستان بخوانید، در حین
خواندن در نقطه جالب و مهیج خواندن را
متوقف سازید، سپس از دانش آموزان
بخواهید تا آنچه را بعداً اتفاق می‌افتد،

پیش‌بینی نمایند در این هنگام از
دانش آموزان پرسید آیا نویسنده ضمیر
شخصی خاصی را به کار برده است؟ موقعی
که آنان به داستان گوش می‌دادند چه

احساسی داشتند؟ (همین کار را می‌توان با
خواندن روزنامه نیز انجام داد).

۵ - مقالات و حقایق: مقاله‌ای را
انتخاب کنید. فهرستی از حقایق در مقاله را
گردآوری نمایید سپس فهرستی از

استنباط‌هایی را که می‌توان از مقاله بیرون
کشید، بنویسید.

۶ - شنود استنباطی (گوش دادن
استنباطی): متن‌های کوتاهی را برای
دانش آموزان بخوانید و چندین جمله

ادبی و جمله استنباطی را برای خواندن آنان
انتخاب نمایید و ترتیب جملات را تصادفی
قرار دهید سپس از دانش آموزان بخواهید

برای درک آن جملات فرضیاتی را بسازند،
چنانچه جمله‌ای استنباطی باشد آنان دلایل
خود را باید برای شما بیان نمایند.

۷ - خواندن استنباطی: شبیه به مورد
۶ می‌باشد، به استثنای اینکه دانش آموزان
مستقیماً متن را خوانده و به تعیین اطلاعاتی

که مستقیماً بیان شده است می‌پردازند و یا
آنچه را خود استنباط نموده‌اند، ابراز
می‌دارند.

۸ - مصاحبه‌ها: دانش آموزان
می‌توانند وانمود کنند گزارشگر هستند و
باید با مأموران دولت، قهرمانان ورزشی،
ستارگان سینما، موسیقیدانان و... مصاحبه
نمایند، از آنها بخواهید فهرستی از ۵ تا ۱۰
سؤال را طرح نمایند، سپس پاسخهایی را
که فکر می‌کنند آن فرد خواهد داد، اضافه
نمایند.

۹ - پرسش سؤال: سؤالاتی که در زیر
فهرست شده برای جلب توجه دانش آموزان
جهت استنباط وقایع است چه شواهدی را

می‌توانید بیابید که فردی دارای ویژگی...
باشد؟ فهرستی از ویژگیهایی چون
(خوشحال، غمگین، کنجکاو، جدی،

طماع) را که وجود داشته، تهیه نمایید،
توضیح دهید چگونه می‌توانید این امور را
به هم ربط دهید و از آن نتیجه بگیرید.

موقعی که صفحه‌ای را می‌خوانید یا
(می‌شنوید) چه احساسی دارید؟
- چند بار در سال به این مطلب فکر

می‌کنید.
- فکر می‌کنید نویسنده به چه دلیل این
مطلب را نوشته، هدف او از نوشتن این
داستان چه بوده است؟

تعیین روابط علی - معلولی

روابط علی - معلولی: به ارتباط
درونی بین حوادث، دلایل، انگیزه‌ها،
اقدامات و هر چیز دیگری که به نتیجه‌ای
منجر شود، اطلاق می‌گردد.

روابط علی - معلولی ممکن است به
طور مستقیم و یا تلویحی بیان گردد.
دانش آموزان باید به پیش‌بینی و یا تعیین
دلایل حوادث یا رویدادها بپردازند. چند

کلمه علامتی برای الگوهای علی - معلولی
وجود دارد که شامل: به عنوان نتیجه، زیرا،
بدنبال، اگر، سپس، با این وجود، از آنجایی

که و این امر منجر به و... است.

نحوه آموزش رابطه علی - معلولی به دانش آموزان

۱- فیلم ویدئویی نشان دهید و از آنها بخواهید علل و آثار حوادث داستان را تعیین نمایند.

۲- تصاویر روزنامه‌ها: به دانش آموزان تصاویر روزنامه‌ها را نشان دهید و از آنها بخواهید احساسات افرادی را که در تصویر هستند بیان کنند و علت رویداد آن موقعیت را توضیح دهند و...

۳- تیترو روزنامه‌ها: به دانش آموزان تیترو روزنامه‌ها و یا اولین جمله مقاله‌ای را بدهید تا بخواند، سپس از آنها بخواهید تا به پیش‌بینی علت آن حادثه یا رویداد بپردازند.

۴- نوشتن جملات سؤالی: مقاله، فیلم کمدی، تصاویر... از روزنامه انتخاب کنید، سپس دانش آموزان سؤالی را درباره علت، ماهیت، مکان و موقعیت آن بنویسند و سپس به آن سؤالات پاسخ گویند.

خواندن نقادانه

خواندن نقادانه: فرآیند ارزیابی و تضاد در حین خواندن می‌باشد.

خواندن نقادانه، سطح بالاتری از درک مطلب است. در این سطح دانش آموز به تحلیل، ارزیابی و تضاد درباره مطالب با استفاده از برخی ملاکها (درونی یا بیرونی) می‌پردازد. این ملاکها بر اساس منابع، اطلاعات بدست آمده از معلم، اطلاعات خواننده، تجارب خواننده و دید شخصی فرد نسبت به آن موضوع می‌باشد.

در خلال خواندن منتقدانه، خواننده ممکن است به تضاد درباره حوادث رویدادها، ویژگیهای واقعی و یا خیالی بپردازد. آیا جملات واقعی‌اند و یا صرفاً نظری می‌باشند.

طرق آموزش خواندن منتقدانه به دانش آموزان

در مسخمه افتادن: برای دانش آموزان موقعیتهای ناراحت کننده یا جدال آمیزی را در نظر بگیرید. آنها را برای یافتن راه‌حلهای ممکن راهنمایی کنید.

مثالها:

پدر یا (مادران) گفته است که از درخت بالا نروید چون خطر افتادن و آسیب دیدن وجود دارد. بادکنک دوستان به درخت گیر کرده است و به راحتی نمی‌توان به آن دست یافت. تنها کسی که می‌داند چگونه باید از درخت بالا برود و آن را پایین آورد شما هستید، شما چه می‌کنید؟

اجرای نمایش: از دانش آموزان بخواهید قسمتی از داستان مورد علاقه خود را به نمایش بگذارند، سپس توضیح دهند چرا آن قسمت را انتخاب کرده بودند.

جملات واقعی - عقیدتی: به دانش آموزان فهرستی از جملات بدهید که برخی از آن مربوط به وقایع و حقایق باشد و برخی دیگر شامل نظرات و عقاید هستند. سپس از آنها بخواهید که تعیین کنند کدامیک واقعی بوده و کدامیک عقیدتی می‌باشد.

مقاله‌های خبری: داستانهای خبری روزنامه‌های مختلف را مقایسه کنید و اگر می‌توانید روزنامه‌های سایر شهرستانها را نیز مقایسه نمایید که شامل چه وقایع و اخباری هستند.

شرح حال نویسی: دانش آموزان را تشویق کنید که شرح حالهای افراد خاصی را بخوانند سپس تعیین کنند در نوشتار نویسندگان مختلف چه تفاوتی وجود داشته است؟

هدف نویسنده: دانش آموزان را تشویق به خواندن داستان خبری شعر، قصه... بنمایید، سپس از آنها بخواهید که چرا نویسنده آن را نوشته است.

هیجانان و هم‌حسی: دانش آموزان را برای یافتن کلماتی که برانگیزاننده هیجاناتی چون همدلی، ترس، عشق، صلح جویی و دشمنی در متن انتخابی باشد، راهنمایی نمایید.

مقایسه مقالات ورزشی: مقاله ورزشی را انتخاب کنید. فهرستی از حقایق و احتمالاتی را که در مقاله ذکر شده، تهیه نمایید. این مقاله را با روزنامه‌های محلی که درباره تیم‌های مهمان و میزبان مطالبی

نوشته‌اند، مقایسه نمایید این مقالات چه تفاوتی با هم داشته‌اند.

طرح سؤال: از سؤالاتی که در زیر فهرست شده به عنوان راهنمای فراگیری خواندن منتقدانه دانش آموزان خود استفاده کنید:

آیا تمام چیزهایی که در داستان اتفاق افتاده، واقعی است؟ چگونه به این امر پی برده‌اید؟

آیا فکر می‌کنید موضوع درست باشد؟ چرا آری؟ چرا خیر؟ اگر می‌خواستید کسی را راهنمایی کنید چه پیشنهاداتی به او می‌دادید؟

آیا فکر می‌کنید یک راه حل، راه حل مناسبی است؟ چرا آری؟ چرا خیر؟ چه دلایلی وجود دارد که همیشه نویسنده‌ای اطلاعات صحیحی در اختیار شما قرار می‌دهد؟

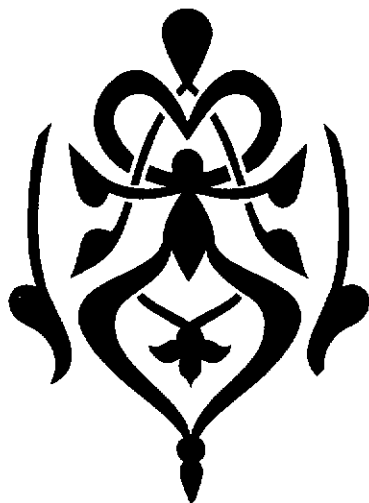
ایجاد صورتهای ذهنی

ایجاد و تکوین صورتهای ذهنی: به ایجاد صورتهای دیداری، شنیداری، بویایی، لامسه‌ای و ذهنی در فکر فرد اطلاق می‌شود. به تصویر کشیدن حوادث، صحنه‌ها، افراد و حوادث، مهارت مهمی در خواندن است. دانش آموزانی که خوانندگان خوبی هستند سعی می‌کنند آنچه را که می‌خوانند در ذهن به تصویر بکشند و دانش آموزانی که در خواندن ضعیف هستند تلاششان بر رمزگشایی و تلفظ کلمات متمرکز است.

طرق آموزش ایجاد صورتهای ذهنی

۱- کشف توانایی‌های تصویرسازی ذهنی: دانش آموزان را در حالت راحت و آرامی قرار دهید (از آنها بخواهید نفس عمیقی بکشند [دم از بینی و بازدم از دهان] و بدین شکل تنش از بین برود.

از دانش آموزان خود بخواهید چیزهای مختلفی را تصور کنند و به آنچه اتفاق می‌افتد توجه نمایند (مربعی را تصور کنید... توجه کنید آن به چه چیزی شبیه است... تصور کنید صحنه نمایش بزرگی

جلوی شماست که این مربع در آن قرار دارد...)

حالا صحنه روشن می‌شود... نفس عمیقی از راه بینی بکشید و بازدم را از راه دهان بیرون بدهید. حالا دایره‌ای را تصور کنید... دایره بزرگتر می‌شود... دایره کوچکتر می‌شود... رنگ دایره مانند سیب سرخ رنگی می‌شود... حالا همانند لیموزرد رنگ می‌شود... این دایره به توپ تبدیل می‌شود... حالا توپ می‌چرخد. حالا توپ را به دست آوردید... حالا توپ را به هوا پرتاب کنید... بگیریدش... به فرد دیگری هم اجازه دهید با شما در بازی سهم شود... توپ را به سمت فرد دیگر پرتاب کنید... حالا او به طرف شما توپ را می‌اندازد... توپ بازی را دوباره با این فرد شروع کنید، به جایی که در آن توپ بازی می‌کنید توجه کنید، توجه کنید این مکان شبیه به چه جایی است... به فصل توجه کنید... توجه کنید چه پوشیده‌اید... حالا تصورات شما کمرنگ می‌شود... خیلی آهسته، نفس کشیدن خود را به حالت عادی و طبیعی خود انجام دهید... دستهایتان را به هم بمالید... دستهایتان را با دستهای گرم‌تان

بسپوشانید... آهسته چشمهایتان را باز کنید...»

دانش‌آموزانتان این تجارب را کسب نمودند. شما به مهارت مجسم‌سازی دانش‌آموزانتان بیش یافتید می‌توانید مجسم‌سازی‌های دیگری همچون قدم‌زدن در جنگل، شنا در کنار دریا، اسکی‌بازی، جشن تولد، بازی کردن... با دانش‌آموزانتان داشته باشید.

۲ - تصاویر به خاطر آوردنی: به دانش‌آموزان تصویری نشان دهید. آنها تصویر را به دقت نگاه کنند سپس چشمهای خود را ببندند و سعی کنند آن را تجسم نمایند.

۳ - خواندن برای دانش‌آموزان: با صدای بلند مطلبی را برای دانش‌آموزانتان بخوانید. آنها چشمهایشان را ببندند و آنچه را که شما در حال خواندن آن هستید، تجسم نمایند. سپس دانش‌آموزان می‌توانند درباره آنچه تجسم کرده‌اند صحبت نمایند.

۴ - پانتومیم: در حالی که داستانی را برای دانش‌آموزانتان می‌خوانید بخشهایی از آن را به شکل پانتومیم اجرا نمایید.

۵ - ترسیم تصویر: دانش‌آموزان را به ترسیم تصاویر آنچه خوانده‌اید، تشویق

نمایید.

۶ - بحث پیرامون صورتهای ذهنی: از دانش‌آموزان بخواهید در حین خواندن آنچه را تجسم کرده‌اند و یا به ذهن آورده‌اند، توصیف نمایند.

۷ - پرسش سؤال: سؤالات زیر را برای جلب توجه دانش‌آموزان به تجسم نمودن، طرح نمایید.

- موقعی که پاراگرافی (داستانی) را می‌خواندند، در ذهن خود چه می‌دیدید؟

- چه تصاویری از حوادث این داستان را می‌توانید بکشید؟

- فکر می‌کنید نویسنده داستان برای توصیف داستانش از چه تصاویری استفاده نموده است؟

- اگر داستان تغییر نماید، دوست دارید به چه نحوی گردد.

Crawley, Sharon J. and Merri H. Ring (1996)

Remediating Reading Difficulties

Improving Comprehension. Second edition by Brown and Benchmark Publisher.